

Stowarzyszenie
ulicy Szerokiej
w organizacji

Warszawa, 21.12.2005 r.

**Urząd m. st. Warszawy
Biuro Naczelnego Architekta Miasta
Pałac Kultury i Nauki
Plac Defilad 1
00-901 Warszawa
Skr. poczt. 44**

Wniosek do planu terenu Pragi Centrum

Warszawska Praga to miejsce szczególne a zarazem to nasze miejsce codzienne. To właśnie tutaj zachowały się autentyczne pamiątki świadczące o rozwoju Warszawy. To właśnie tutaj zachował się „Genius Loci” którego tak brakuje wielu rejonom naszego miasta. Niestety zabytki Pragi a także cała jej tkanka urbanistyczna nie znajdowały należytego miejsca w sercach władarzy Warszawy. Wieloletnie zaniedbania, brak remontów, brak nowych inwestycji o skali ogólnomiejskiej doprowadziły do degradacji tej części miasta. Po zmianach polityczno-społecznych, które nastąpiły na początku lat 90-tych nasza Praga zaczyna powoli odzyskiwać należne jej miejsce. Pojedyncze inwestycje m.in. spektakularny remont ulicy Żąbkowskiej, stwarzają nową jakość. Niestety skala potrzeb jest tak wielka, że działania te nie są wystarczające. Uważamy, że położenie Pragi, jej historyczny charakter i autentyzm dają szansę na o wiele większy jej rozwój.

Dlatego, jako ludzie, którzy z Pragą związali swoje zawodowe życie postanowiliśmy podjąć nową inicjatywę społeczną na terenie naszej Dzielnicy i powołaliśmy do życia Stowarzyszenie ul. Szerokiej. Nazwa Stowarzyszenia, odwołująca się do dawnej, historycznej nazwy dzisiejszej ul. Ks. I. Kłopotowskiego symbolicznie przywoływać ma ducha dawnych aspiracji Pragi, którego pragniemy na nowo tchnąć w senny nieco zakątek miasta.

Zgodnie z celami określonymi w statucie Stowarzyszenia wnosimy o:

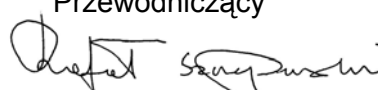
1. Uwzględnienie w planie miejscowym objęcia całego obszaru centralnej Pragi ochroną konserwatora zabytków w zakresie wszelkich ingerencji w istniejącą, przedwojenną zabudowę, kształtowania nowej zabudowy, w szczególności w zakresie gabarytów, form elewacji, użytych materiałów w celu ochrony unikalnych zespołów historycznej zabudowy, w tym także sylwety Pragi w widokach poprzez Wisłę, z terenów Portu Praskiego, Parku Praskiego oraz w perspektywach ulic.
2. Ujęcie w planie obowiązku ochrony, w porozumieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków, wszystkich zachowanych przedwojennych budynków. Wielką wartością Pragi jest autentyzm zachowanej tkanki, tworzonej przez obiekty wybitne, ale także przez stanowiące dla nich tło budynki w swojej epoce nie wyróżniające się szczególnymi walorami artystycznymi, stanowiące łącznie całość,

3. nie naruszone zespoły urbanistyczne. Nieostre kryteria wartości historycznej i artystycznej oraz obecnego stanu technicznego umożliwiłyby zbyt łatwe eliminowanie poszczególnych obiektów, a zarazem utratę ciągłości i autentyczności całego zespołu urbanistycznego.
4. Nałożenie w planie miejscowym obowiązku odtworzenia historycznego wystroju kamienic na podstawie danych ikonograficznych, zachowanych na zniszczonych elewacjach fragmentów sztukaterii lub widocznych do dzisiaj gwoździ zbrojących detale wykonywane w tynku, w ostateczności na podstawie badań porównawczych analogicznych, zachowanych w lepszym stanie obiektów. Przywrócenie świetności fasad kamienic, w większości zniszczonych planowo w okresie powojennym, w radykalny sposób poprawi wizerunek i wartość całego obszaru, przyczyniając się do stopniowego wzrostu atrakcyjności, a zarazem szans rozwojowych Pragi. Doskonałym przykładem zmiany sposobu powszechnego odbioru ulicy w wyniku takich działań jest rewitalizacja ul. Żąbkowskiej, która choć zrealizowana częściowo, przyniosła spektakularny skutek zmieniając wizerunek ulicy niebezpiecznej i omijanej w popularny deptak z licznymi usługami i gastronomią.
5. Eliminacja z terenu objętego planem tras tranzytowych, w szczególności ul. Nowojagiellońskiej oraz zakaz poszerzenia Wybrzeża Szczecińskiego i Helskiego. Realizacja obu tych tras stoi w sprzeczności z ideą obwodowego układu ruchu tranzytowego w Warszawie, niezbyt konsekwentnie realizowaną w postaci planów zamknięcia pierścieni obwodnic – Śródmieścia i Centrum. Tworzenie licznych skrótów pomiędzy obwodnicami podważa sens ich budowania, ponieważ kierowcy kierować się będą zasadą ekonomiki i wybiorą trasy krótsze, wjeżdżając do centrum miasta zamiast korzystać z obwodnicy. W drogownictwie istnieje sprawdzona zasada, że droga o dowolnej pojemności z czasem i tak wypełnia się ruchem samochodowym. Jest to spowodowane wybieraniem przez kierowców dróg bardziej droższych, nawet jeżeli są one dalsze. Dzięki tej zasadzie tak dobrze sprawdzają się obwodnice, ale również w jej efekcie realizacja przez tereny o zabudowie typowo śródmiejskiej, z jakimi mamy do czynienia na obszarze Pragi, dróg o nadmiernej przepustowości, spowoduje sprowadzenie ruchu tranzytowego nie mającego związku z obsługą komunikacyjną Pragi. Odbędzie się to kosztem ciągłości miasta, szans na powiązanie go z Wisłą poprzez realizację bulwaru i terenów rekreacyjnych nad rzeką. Należy tu także podkreślić, że istniejąca od lat rezerwa komunikacyjna pod ul. Nowojagiellońską, przecinająca wbrew jakiegokolwiek logice historyczną, świetnie zachowaną i pełną rozmachu (założenie placu gwiazdowego Weteranów 1863 roku, szerokie ulice ze szpalerami drzew) XIX wieczną siatkę ulic przyczyniło się do degradacji wnętrza kwartałowych (ul. Floriańska, Jagiellońska, Al. Solidarności) oraz terenów przy głównych ulicach Okrzei i Kłopotowskiego. Zabudowa tymczasowa, baraki, ślepe ściany szczytowe przylegających do rezerwy kamienic uniemożliwiają przywrócenie ciągłości i wysokiego standardu zabudowy obszaru.
6. Budowa nowego (choć w historycznie usankcjonowanym miejscu, wyznaczonym w przestrzeni istniejącą do dnia dzisiejszego komorą wodną), lokalnego, niskowodnego mostu łączącego przedłużenie ul. Okrzei/Kłopotowskiego z przedłużeniem ul. Karowej. Realizacja gęstych połączeń poprzecznych jest rozsądną i zgodną z duchem zbliżania Warszawy do rzeki ideą alternatywną wobec tworzenia wzdłuż Wisły tranzytowych tras o wysokiej uciążliwości, przeprowadzających ruch do odległych, bardzo obciążonych mostów.

7. Uwzględnienie w planie przywrócenia świetności i nadania funkcji publicznych zespołowi budynków na narożniku ulic Jagiellońskiej i Kłopotowskiego, stanowiących dawne centrum życia religijnego i kulturalnego praskiej gminy żydowskiej. Konieczna jest odbudowa zburzonej w latach 60-tych synagogi Lessla oraz remonty i przekształcenia funkcjonalne budynków domu wychowawczego fundacji Bergsonów, mykwy oraz położonej nieco dalej bursy studentów żydowskich. Wszystkie te obiekty winny pełnić funkcje miejskie, kulturotwórcze.
8. Ze względu na specyfikę obszaru, objętego ulicami Okrzei, Jagiellońską, wybrzeżem Szczecińskim i Al. Solidarności, zawierającego duże kompleksy funkcji publicznych, nie mających cech centrotwórczych (tereny kościelne przy katedrze praskiej, szpital praski, szkoła, urząd skarbowy) konieczne jest wykorzystanie wszelkich rezerw terenowych dla realizacji na tym obszarze funkcji mieszkaniowej. Zwiększenie zaludnienia tego obszaru, a także zwiększenie siły nabywczej mieszkańców poprzez napływ osób o wyższych dochodach, kupujących nowe mieszkania, przyczyni się do odtworzenia naturalnych, dzisiaj osłabionych cech miejskich, w tym ruchu ulicznego, bezpieczeństwa w godzinach wieczornych, w ślad za tym rozwoju handlu, usług i wzrost atrakcyjności całego obszaru. Do zintensyfikowania zabudowy mieszkaniowej z usługami w parterach przyczynić się powinno w szczególności uwolnienie obecnych rezerw komunikacyjnych pod zabudowę.
9. W planie uwzględniony powinien zostać priorytet zwiększania atrakcyjności obszaru i nacisk na rozwój funkcji turystycznych. Jest to dla Pragi olbrzymia szansa. Próby konkurowania z centrum finansowo-administracyjnym po lewej stronie Wisły skazane jest na porażkę. Jednocześnie duża ilość zachowanej historycznej zabudowy, nie zniszczona tradycyjna siatka ulic, liczne relikty dawnego, wielo-kulturowego charakteru Warszawy, w tym zespół zachowanych i możliwych do odbudowy budynków gminy żydowskiej, ale także cerkiew prawosławna, relikty przedwojennej zabudowy przemysłowej, sąsiedztwo niedostatecznie wykorzystanej rzeki, bliskość Starego Miasta i wspaniała panorama lewobrzeżnej Warszawy stanowią naturalne walory, nadające się do wykorzystania dla ekonomicznego awansu Pragi.
10. W planie należy, w naszym przekonaniu, dążyć do zbliżenia Pragi do Wisły przez przekształcenie Wybrzeża Szczecińskiego i Wybrzeża Helskiego w bulwar nadrzeczny. Należy poniechać planów poszerzania północnego odcinka ulicy poza skręt w ul. Okrzei i nadawania mu funkcji tranzytowych. Konieczne jest wprowadzenie nowej zabudowy uzupełniającej niekorzystnie wpływającą na odbiór Pragi zabudowę osiedla Panieńska, ograniczenie ruchu i wprowadzenie sezonowych atrakcji turystycznych w pasie zalewowym nad rzeką.

Jesteśmy przekonani, że realizacja określonych powyżej postulatów przyczyni się do znaczącej poprawy pozycji Pragi wśród innych obszarów miasta. Jako stowarzyszenie osób związanych z tą częścią miasta czujemy się w obowiązku współdziałać przy wszelkich procedurach planistycznych, zmierzających w kierunku uporządkowania i przyspieszenia rozwoju Pragi.

Sekretarz

Krzysztof Tyszkiewicz

Przewodniczący

Rafał Szczepański